

Tijdschrift voor
heemkunde
folklore en
oudheidkunde

147

België-Belgique
P.B.
3300 Tienen 1
2/3954

GUILLEY A
NERMSTRAAT 35
3320 H OEGAARDEN

Uitgiftekantoor 3300 Tienen 1

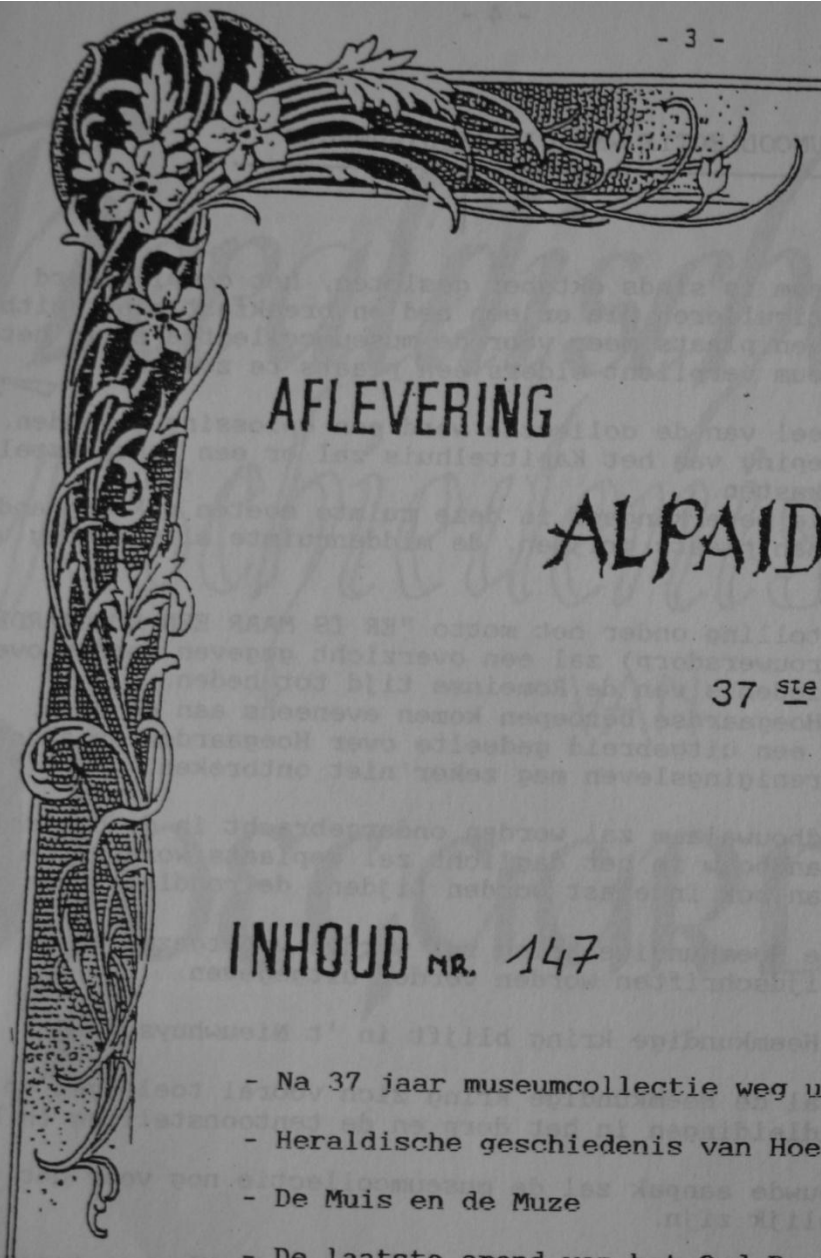
Hougaerde. Station

ALPAIDIS

V.U. E. Grooten
Residentie Beatrijs 169
3300 Tienen
tel: 016/81.72.35

Driemaandelijks JUN - JUL - AUG. 2002

AFLEVERING

ALPAIDIS

37ste jaargang

INHOUD nr. 147

- Na 37 jaar museumcollectie weg uit 't Nieuwhuys.
- Heraldische geschiedenis van Hoegaarden
- De Muis en de Muze
- De laatste arend van het Oud Regiem

Het Nieuwhuysmuseum is sinds oktober gesloten, het complex werd verkocht aan particulieren die er een bed en breakfast gaan uitbaten; Daardoor is er geen plaats meer voor de museumcollectie en is het Heem- en Biermuseum verplicht elders een plaats te zoeken.

Voor een groot deel van de collectie werd een oplossing gevonden. Op de bovenverdieping van het Kapittelhuis zal er een tentoonstelling komen in vitrinekasten. Er zijn wel enkele beperkingen, in deze ruimte moeten ook nog andere activiteiten kunnen plaats grijpen, de middenruimte al volledig vrij blijven.

In deze tentoonstelling onder het motto "ER IS MAAR EEN HOEGAARDEN" (Het bier- en brouwersdorp) zal een overzicht gegeven worden over de Hoegaardse geschiedenis van de Romeinse tijd tot heden. Een aantal oude Hoegaardse beroepen komen eveneens aan de orde. Natuurlijk is er een uitgebreid gedeelte over Hoegaarden en zijn bier. Het Hoegaards verenigingsleven mag zeker niet ontbreken.

Het volledig landbouwalaam zal worden ondergebracht in de Cruysblockhoeve, waar de landbouw in het daglicht zal geplaatst worden. Deze hoeve zal dan ook ingelast worden tijdens de rondleidingen.

De werking van de Heemkundige Kring zal worden voortgezet en de verschillende tijdschriften worden verder uitgegeven.

De zetel van de Heemkundige kring blijft in 't Nieuwhuys.

In de toekomst zal de Heemkundige kring zich vooral toeleggen op toeristische rondleidingen in het dorp en de tentoonstelling in het Kapittelhuys.

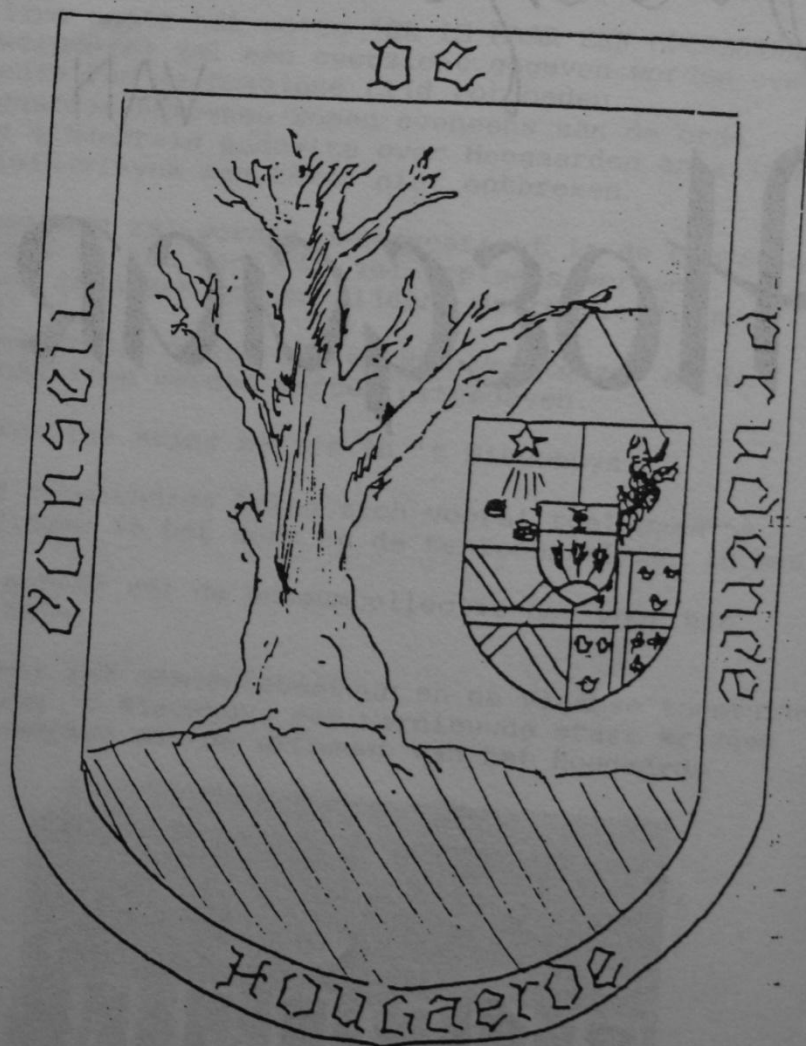
Door deze vernieuwde aanpak zal de museumcollectie nog voor het publiek toegankelijk zijn.

Door de samenwerking met het gemeentebestuur en de Vlaamse toontuinen, zal de Heemkundige kring 't Nieuwhuys een vernieuwde start krijgen en alzo verder kunnen werken aan de uitbouws van het Hoegaards cultureel erfgoed.

Heraldische
Geschiedenis
VAN
HOEGGARDEN

WAPENEMBLEEM VAN DE Vroedraad

WAPENEMBLEEM VAN DE VROEDRAAD
=====

Ref. Familieschoon nr. 106/1972 blz. 846
Archief der V. Geslachten (Familie-archief Lowet)
Armorial de Hougaerde in Intermédiaire nr. 89 blz. 233
Heraldisch archief F. Collon.

De promotors van de oude Hoegaardse Vroedschap gingen tussen 1700 en 1712 over tot de oprichting van een bestuursraad "Conseil de Prudence" genaamd. Maar in feite was het niets anders dan de eerste stamraad van het Sweertshuis, waaruit de "Sweertsraad" en achteraf de "Confrerieraad" ontstond.

Deze Vroedraad kreeg een wapenembleem, waarbij de kopij bewaard bleef in het familie-archief Lowet.

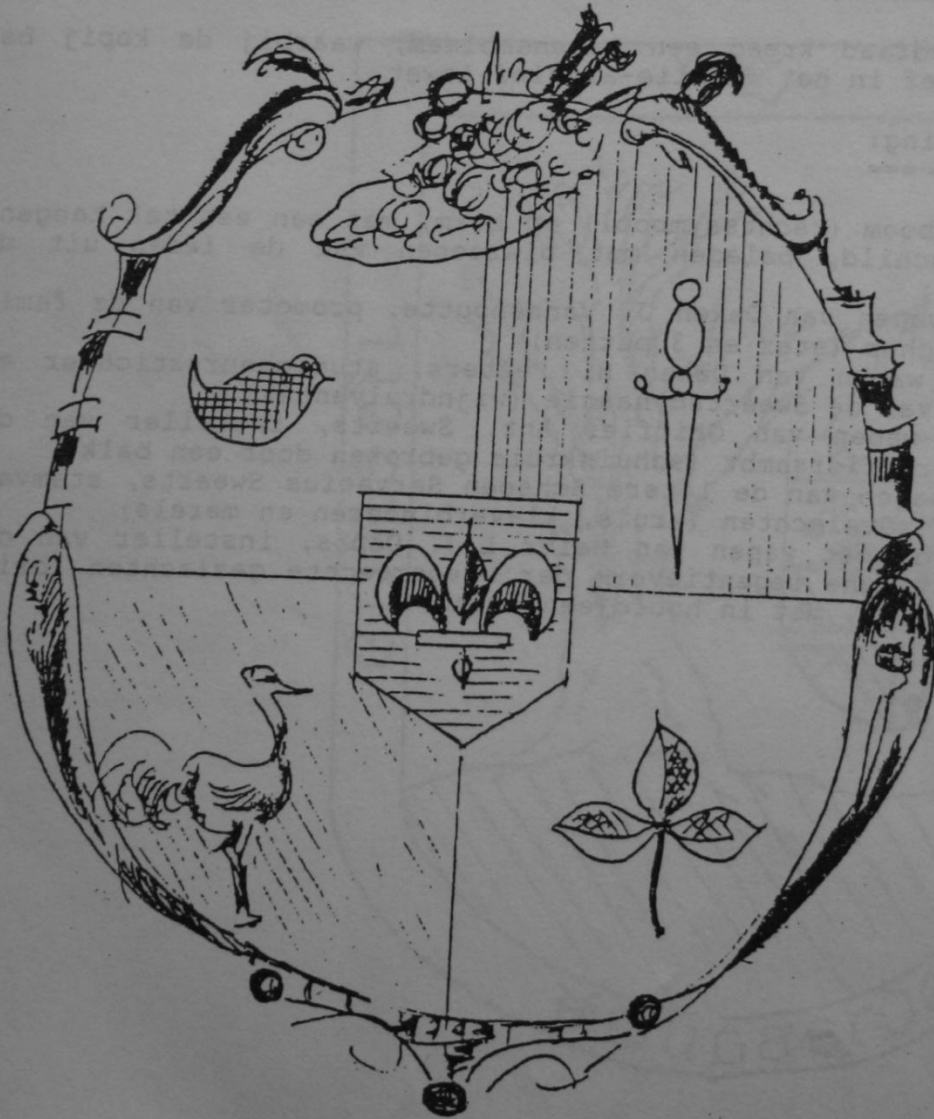
Beschrijving:
=====

Een dorreboom (rechtssymbool) op berm, met aan een tak hangende een schild, beladen met blazoenen van de leden uit de Vroedraad:

- 1 - het wapen van Deken J. Vandenputte, promotor van de familievroedschap (ster en 3 putten)
 - 2 - het wapen van Deken H. Peeters, studiebeursstichter en promotor van de Sweertsdynastie (wijndruiventak)
 - 3 - het wapen van Griffier Ant. Sweerts, insteller van de familie griffiersambt (schuinkruis gebroken door een balk)
 - 4 - het wapen van de latere Schepen Servatius Sweerts, stamvader der V. Geslachten (kruis, klaverbladeren en merels)
- Hartschild: het wapen van Meier L.J. Depas, insteller van de aristocratische regentievorm der bevoorrechte geslachten (drie bomen op berm, met in hoofd een arend).

WAPEN

Confremerie DER V. Geslachten

WAPEN VAN DE CONFRERIE DER V. GESLACHTEN

Deken Henricus Peeters had in 1739 bij testament een studiebeursfundatie ingesteld ten voordele van de nakomelingen van zijn zuster Catharina (x Servatius Sweerts). Na zijn dood kwamen de testamentuitvoerders samen, richtten een bestuursraad op en gingen over tot de stichting van de Confrerie der V. Geslachten. Aan deze fundatie schonken zij een wapenschild geïnspireerd door de heraldieke figuren uit hun eigen stamblazen.

Ref: Extract autshentieck uyt den Sweertsboek (Stichtingsakte van de Confrerie der V. Geslachten voor Notaris J. Sweerts 1741).

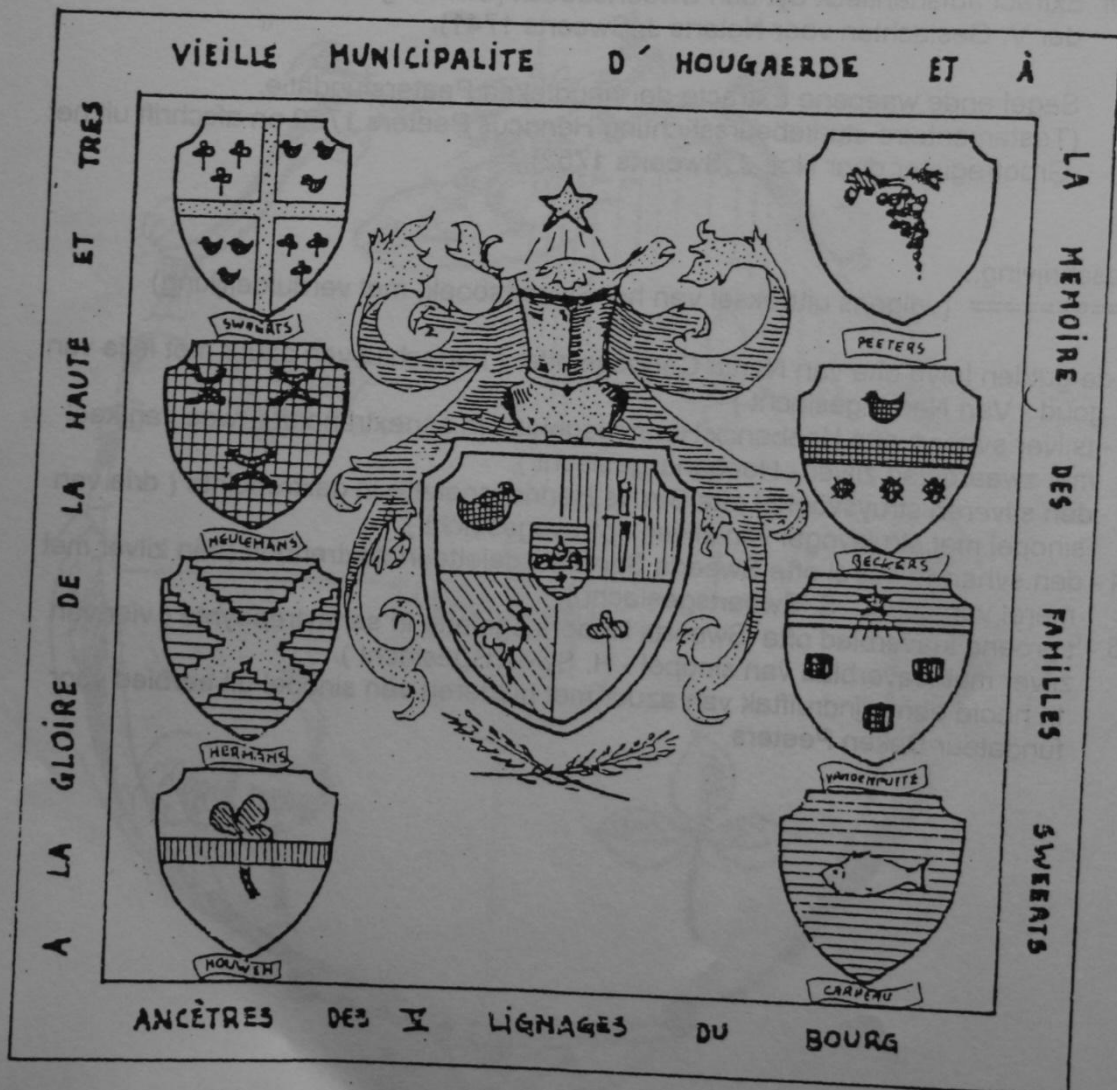
Segel ende waepene Extracte der handteken Peetersfundatie.
(Testamentaire studiebeursstichting Henricus Peeters 1739 en afschrift uit het Grootregister door Not. J. Sweerts 1752).

Beschrijving :

===== (volgens uittreksel van het Sweertsboek, met verduidelijking)

- 1-de gulden lelye ofte van Nerim Carlosgelette (hartschild van azuur met lelie van goud - Van Nerumgeslacht)
- 2 - tsilver svhaert ofte Hoebancx Henricusgelette in senextrehooft (twee van keel met zwaard van zilver - Hoebancxgeslacht)
- 3 - den silveren struysvoghel ofte Struys Henricusgelette in dextrepoynte (drie van sinopel met struisvogel van zilver - Struysgeslacht)
- 4 - den svharten merel ofte Sweerts Servatiusgelette in dextrehooft (één zilver met merel van sabel - S. Sweertsgeslacht).
- 5 - 't groene klaverblad ofte Sweerts Hubertusgelette in senextrepoynte (vier van zilver met klaverblad van sinopel - H. Sweertsgeslacht).
In hoofd een wijndruiftak van azuur met bladeren van sinopel uit eerbied voor fundateur Deken Peeters.

WAPENRAAM VAN DE HOEGAARDESE VROEDSCHAP

WAPENRAAM VAN DE HOEGAARDSE VROEDSCHAP

Ref. Familiearchief Van Nerum

Familieschoon nr 106 blz. 843 en 110 blz. 937

De stichters van de Confrerie der V. Geslachten wilden hulde brengen aan hun voorzaten van de oude Hoegaardse Vroedschap, waaruit in 1741 de Confrerie werd geboren en lieten een wapenraam vervaardigen, dat tot in de tijd van het Franse Schrikbewind in de nieuwe kerk van Hoegaarden prijkte, langs de kant van het altaar der Maagd.

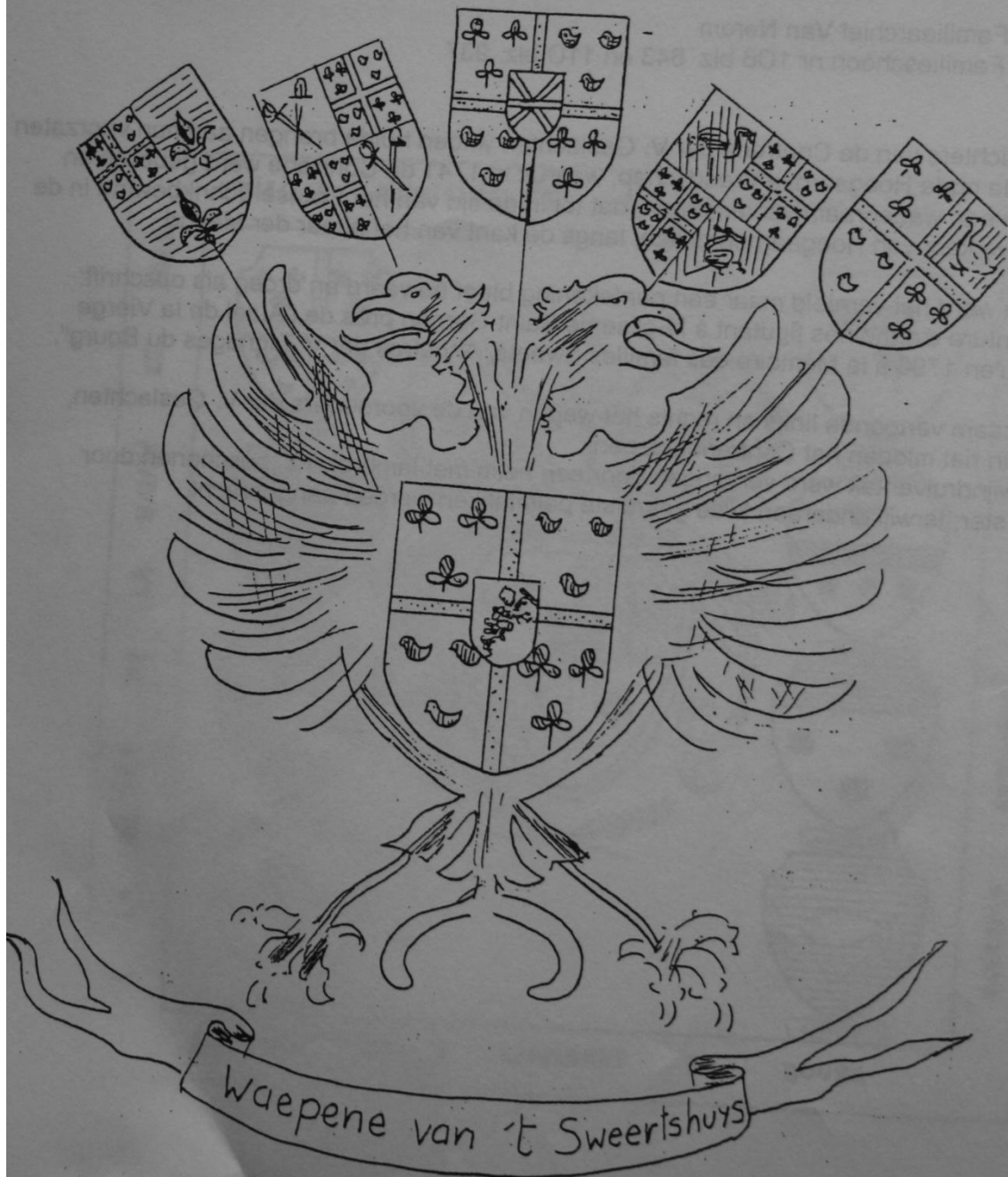
Toen werd het vernield maar een pentekening bleef bewaard en droeg als opschrift:
"Monture d'armoiries figurant à l'Eglise de Saint Gorgon près de l'Autel de la Vierge jusqu'en 1796 à la Mémoire des familles Sweets, Ancêtres der V. Lignages du Bourg".

Het raam vertoonde links en rechts het wapen van de voorouders der V. Geslachten, met in het midden het Confrerieblazoen.

De wijndruiventak werd vervangen door een helm met lambrekijns, beschenen door een ster, terwijl onderaan twee gekruiste palmtakken werden aangebracht.

WAPEN VAN HET

SWEERTSHUIS

WAPEN VAN HET SWEERTSHUIS

Ref. Familiearchief Lowet
Archief der V. Geslachten
Familieschoon nr. 106 blz. 847 tot 849
Alpaïdis nr. 16

Nadat de kinderen uit het Sweertshuis in het huwelijk waren getreden en op hun beurt reeds kinderen hadden verwekt, maakten ook zij, als hulde aan de Sweertsdynastie die te Hoegaarden de scepter zwaaide, het wapen van het "SWEERTSHUYS" op. De pentekening van dit wapenschild bleef eveneens bewaard in het familie-archief Lowet.

Beschrijving

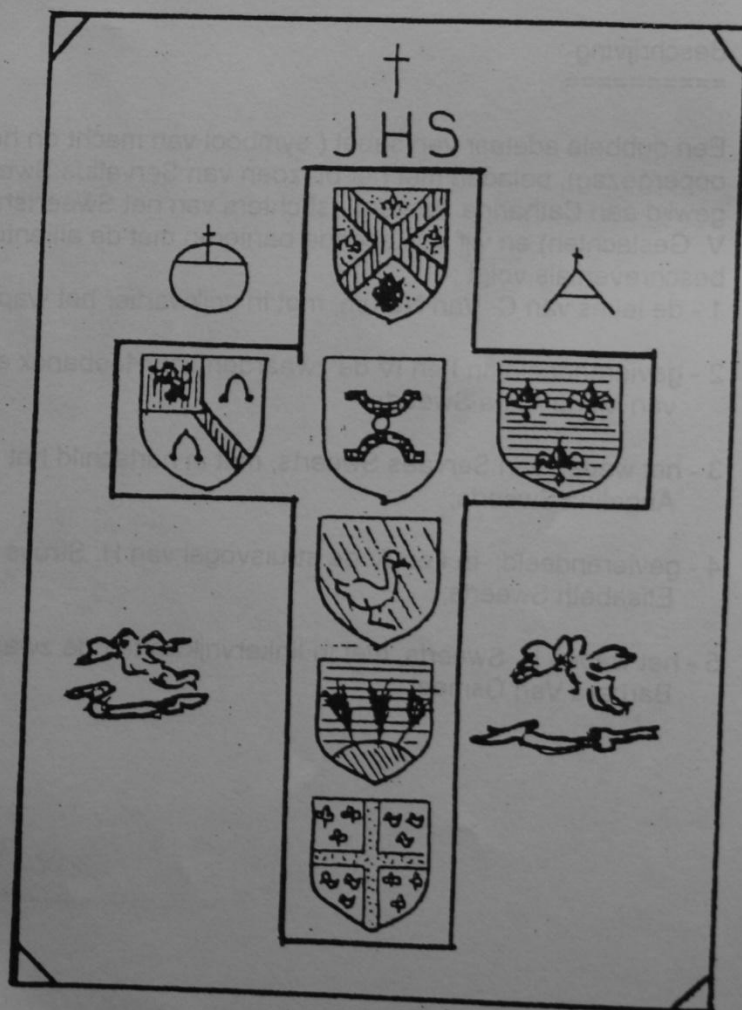
=====

Een dubbele adelaar van sabel (symbool van macht en heerschappij en teken van oppergezag), beladen met het blazoën van Servatius Sweerts, waarin een hartschild gewijd aan Catharina Peeters (stichters van het Sweertshuis en stamouders der V. Geslachten) en vijf opstekende banieren met de alliantiewapens van de basisgezinnen beschreven als volgt :

- 1 - de lelies van C. Van Nerum, met in vrijkwartier het wapen van Barbara Sweerts,
- 2 - gevierendeeld; in I en IV de zwaarden van Hoebancx en in II en III het wapen van Maria Anna Sweerts;
- 3 - het wapen van Servaes Sweerts, met in hartschild het schuinkruis met balk van Angelina Sweerts;
- 4 - gevierendeeld; in I en IV de struisvogel van H. Struys en in II en III het wapen Elisabeth Sweerts;
- 5 - het wapen H. Sweerts, met in linkervrijkwartier de zwaan van Maria Anna Barbara Van Osmael.

WAPENKRUIS VAN HET

KORPS DER WETHOULDERS

WAPENKRUIS VAN HET KORPS DER WETHOUDERS

Ref. Archief V. Geslachten

Familie-archief Lowet

Familieschoon nr. 106

Geschiedenis van Hoegaarden

Drie van de vijf Confreriestichters, namelijk Servaes Sweerts, Carolus Van Nerum en Henricus Struys zetelden in de Regentie, terwijl de twee anderen Henricus Hoebanx en Hubertus Sweerts tot de dorpsraad behoorden.

De overige schepenen en gezworenen waren allen bloed- en aanverwanten of boezemvrienden, zodat het Sweertshuis alle macht in handen hield.

Tussen 1746 en 1750 schonken de wethouders aan de St. Gorgoniuskerk van Hoegaarden een kerkraam onder vorm van wapenkruis, om hun machtspositie te vereeuwigen en nog meer luister te werpen over hun geslacht.

Het raam werd langs de kant van het altaar van het H. Sacrament geplaatst en zou vermoedelijk met de andere wapenramen en obiits tijdens het Franse Schrikbewind zijn vernield, ingevolge het verbodsdecreet op alle tekens van koningsgezindheid en aristocratie.

Een afbeelding ervan bleef bewaard in het familie-archief Lowet, met bijgevoelde tekst:
" Vitrail offert par le Corps des Echevins du Bourg d'Hougaerde et placé à l'Eglise de Saint Gorgon, près l'Autel du Saint Sacrement "

Beschrijving

=====

In kruisvorm met de zeven wapenschilden van de Wethouders uit de Regentie:

- 1- Meier Antoine Collard; van goud met schuinkruis van keel, drie lelies van keel, één in hoofd en één in elke flank, en een roos in voet.
- 2- Schepen Evrard Dumont; van zilver met band van keel, boven en onder een spoor van sabel, vrijkwartier van keel met leeuw van zilver.
- 3- Schepen Bernard Vandermolen; van zilver met molenijzer van sabel.
- 4- Schepen Carolus Van Nerum; van azuur met drie lelies van goud.
- 5- Schepen Henrivus Struys; van sinopel met struisvogel van zilver.
- 6- Schepen Antoine Lebrasseur, van azuur met drie korenhalmen van goud op berm van sinopel.
- 7- Griffier Servaes Sweerts; gevierendeeld door kruis van goud, I en II van zilver met 3 klaverbladen van sabel, II en III van zilver met Morletten van sabel, alle figuren geplaatst 2 en 1.
Boven op het Kruis, het Signum Dei, met langs weerzijden de rijksappel en het omegakruis.
Onderaan langs beide kanten een engel.

VERVOLG IN VOLGENDE NUMMER

'DE MUIS & DE MUZE'

PETER SCHOLLIERS, *LA@WWW.IN.BE EN .NL*, BRUSSEL, VCV, 2002

Zonet verscheen de eerste aflevering van *'De muis & de muze'*, een eigenzinnige reeks over internet, geschiedenis en volkscultuur in Vlaanderen en Nederland in de 21e eeuw onder redactie van Marc Jacobs, Hilde Schoefs en Jeroen Walterus (Vlaams Centrum voor Volkscultuur). Elk deel levert een introductie en handleiding voor wetenschappers en andere belangstellenden die maatschappelijke fenomenen bestuderen vanuit een historisch en sociaal-cultureel perspectief én die de mogelijkheden die het internet biedt, willen (leren) gebruiken. Twee soorten teksten worden telkens in een nauwe symbiose verweven: een substantiële publicatie en een of meerdere korte intermezzo's. Een selectieve URL-lijst, illustraties, screen prints en een notenapparaat maken elk deel tot een afgerond geheel.

Deze eerste aflevering staat volledig in het teken van industriële archeologie (IA) en internet: wat heeft het internet te bieden voor onderzoekers en liefhebbers die belangstelling hebben voor industriële archeologie in Vlaanderen en Nederland? Zeer veel, zo blijkt uit het prettig geschreven en toegankelijke boekje *LA@www.in.be en .nl* dat prof. dr. Peter Scholliers (Vrije Universiteit Brussel) hierover schreef. Als interludium fungeert een tekst van Marijke Wienen, 'ID-DOC op de website van het Museum voor de Oudere Technieken'. De heldere presentatie en de uitgebreide bronvermeldingen van dit virtuele compas laten de in IA geïnteresseerde lezers, zowel beginners als gevorderden, toe snel en efficiënt de geijkte wegen op het internet te betreden. Zowel de voor de hand liggende hoofdwegen als interessante sluipwegen komen daarbij aan bod.

LA@www.in.be en .nl kost 5,-- EURO en is te verkrijgen bij het Vlaams Centrum voor Volkscultuur (tel. 0032-(0)2-243 17 30 – fax 0032-(0)2-243 17 39 – info@vcv.be - on line via www.vcv.be).

Peter Scholliers, *LA@www.in.be en .nl*, in: M. Jacobs, H. Schoefs en J. Walterus (red.), *De muis & de muze. Internet, geschiedenis en volkscultuur in Vlaanderen en Nederland in de 21^e eeuw*, Brussel, Vlaams Centrum voor Volkscultuur, 2002, 50 p., ISBN 90-77094-03-2

DE LAATSTE AREND VAN HET OUD-REGIEM

door H. VAN NERUM

1. *Antoon Balthazaar SWEERTS.*

Deze man werd geboren in de Cruysblock (huidige hoeve Cipers, op de hoek van Tomme- en Doelstraat te Hoegaarden) in 1742 als zoon van :

- Griffier Servaes Sweerts (zoon van Meester-Brouwer en Schepen Servatius Sweerts en Catharina Peeters, voorouders der V Notabele Geslachten van Hoegaarden en wonend op de Paradijshoeve in de Pastorijstraat te Hoegaarden);
- en van Angelina Sweerts (dochter van Griffier Antonius Sweerts en Elisabeth Vanherberghen, woonachtig in de Pastoorshoeve op de Houtmarkt te Hoegaarden (huidige hoeve Smolders).

In 1767 volgde hij zijn vader Servaes Sweerts als Griffier van de Regentie op, die in 1734 op zijn beurt zijn schoonvader Antonius Sweerts in dezelfde funktie had opgevolgd. Zij waren trouwe dienaars van de Prinsbisschoppen van Luik en loyale aanhangers van het Oud-Regiem.

Antoon Balthazaar was de derde uit zijn stam, die voor het leven de griffie van de oude vrijheid van Hoegaarden in handen had. Zijn benoemingsbrief berust in het Nieuwhuys-Museum in de stand der V Geslachten.

In 1766 was hij in het huwelijk getreden met Domicella Maria Lucia Schepers (° 1748 † 1789), zuster van de latere Meier Jean François Schepers.

De jong gehuwden vestigden zich in de Pastoorshoeve (ook Arendshoeve of Arendsnest genaamd), toebehorend aan zijn grootvader Antonius Sweerts.

Na de dood van zijn vrouw, hertrouwde hij in 1792 met Domicella Dorothea Van Nerum (° 1763 † 1814), dochter van zijn kozijn Notaris en Schepen Joannes Van Nerum en Catharina Bueckens.

Antoon Balthazaar Sweerts

Antoon Balthazaar Sweerts behoorde door geboorte tot de V Geslachten van Hoegaarden en was zoals zijn vader en grootvader, de ziel van de Regentie. Deze landelijke aristocraat was machtig en rijk en werd op het einde van de 18e eeuw "de laatste adelaar van het dorp", genoemd.

Met een ijzersterke wilskracht handhaafde hij de dynastie der Sweertsen te Hoegaarden en was in de schoot van de Regentie, waar zijn woord wet maakte, de waardige vertegenwoordiger van de Bisschoppelijke macht. Gedurende bijna dertig jaar, verzekerde hij de belangrijkste functie in het dorpsbestuur, maar de franse revolutie stelde een einde aan zijn rijk en zijn macht.

Slachtoffer van een eerste eerder schandalige volksagitatie in 1789, weerstond hij met sterke hand gedurende zes jaar aan zijn tegenstrevers. Helaas, in 1795 na de aanhechting van onze gewesten bij de franse republiek, werd de laatste arend van het oud-regiem ontroond. Hij ging alsdan tot de samenzwering over en stierf in 1808, op 66 jarige leeftijd. Met hem eindigde een tijdperk in de geschiedenis.

2. *Het voorspel*

De revolutionaire storm die op het einde van de 18e eeuw over gans Europa woedde, heeft te Hoegaarden een preludium gehad. Enerzijds nam de bevolking aktief deel aan de onlusten van Tienen en anderzijds werden zij betrokken bij de opstand van Luik, waar het volk zijn rechten terug ieste, die hen in de 17e eeuw waren ontnomen.

Zij uitte zich door een sterke ontevredenheid tegenover de Hoegaardse Regentie, samengesteld uit rijke brouwers en voorname ingezetenen, die door hun invloed en hun macht de hoogste funkties in de gemeente bekleedden. Sedert ontelbare jaren heersten zij over het dorp en spelden hun wetten.

Maar een man bereidde in het grootste geheim zijn plan voor. Het was Notaris Jean Baptiste Van Autgaerden, die er in april 1787 in geslaagd was, zich tot Burgemeester te doen verkiezen, (deze funktie beperkte zich destijds uitsluitend tot de ontvangst der belastingen en behoorde niet tot de Regentie waarvan de Meier aan kop stond, maar wel tot de Dorpsraad, ondergeschikt aan de Regentie en samengesteld uit gezworenen).

In 1788 was hij echter de ziel van een volkscomplot, dat weldra tot de opstand overging, met het enige doel, om door een machtsgreep de oude en machtige Regenten te ontronen, die voor het leven door de Prinsbisschop waren benoemd.

Hij kloeg verschillende fouten aan in hun beheer, waaronder de wijze van samenstelling van Regentie, dorpsraad en rechtbank, waarvan bijna alle leden met elkaar waren verwant.

Inderdaad, het gemeentebestuur was samengesteld uit de nakomelingen van de V Geslachten of aanverwante families; te weten Meier Schepers, de voorzitter en 1e Schepen Struys, de schepenen van Nerum, Lintermans, Vandermolen, Lebrasseur en Sweerts. Deze laatste oefende bovendien de hoge functies uit van Griffier, die van hem de ziel maakten der Regentie.

Meier Schepers was de schoonbroeder van Sweerts, de kozijn van Lebrasseur, de kleinkozijn van Vandermolen en Van Nerum en de neef naar de mode van Bretagne van Voorzitter Struys. Laatsgenoemde was de oom van de onderlinge kozijns Sweerts en Lintermans en ook van Van Nerum, terwijl deze tegelijkertijd de kozijn en de schoonvader was van Sweerts.

In de Dorpsraad konden slechts twee gezworenen lezen en schrijven, namelijk de rekenplichtige Hubert Sweerts en Jean François Vandermolen. De leden uit de Rechtsbank hadden er voor gezorgd, dat zij tot hun verwanten behoorden. Eerstgenoemde was de oom van de Griffier, van de Meier, van de Schepenen Lintermans, Van Nerum, en Lebrasseur en van de gezworene Vandermolen. Hij was ook de kozijn van Schepen Vandermolen en schoonbroeder van Voorzitter Struys.

De gezworene Vandermolen was bovendien de schoonzoon van Struys, de kozijn van Schepers, Van Nerum, Lintermans, Lebrasseur en Schepen Vandermolen en de neef van de gezworene Sweerts.

De Raad der Gezworenen stond onder het gezag van de Regentie, terwijl deze onder invloed werkte der V Geslachten; de vijf overheersende families die niet alleenlijk het Provoostschap over de rijke Brouwerscorporatie en de Schuttersgilde van St Sebastianus verzekerden, naar ook het beschermingsrecht hadden over het Genootschap der XII Apostelen en de jaarlijkse ommeegang van de Palmprocessie opluisterden. En bovendien leverden zij de Pastoor-Dekens die het geestelijk beleid over de Parochie van Hoegaarden in handen hielden, met medezeggenschap in het Kapittel en beheer der kerkgoederen.

De V Geslachten op hun beurt hadden zich in een Confrerie verzameld, beschikten over rijkbedeelde studiebeurzen voor hun afstammelingen en waren ontegensprekelijk de grote heersers te Hoegaarden. Zij vormden een dynastie op zich zelf.

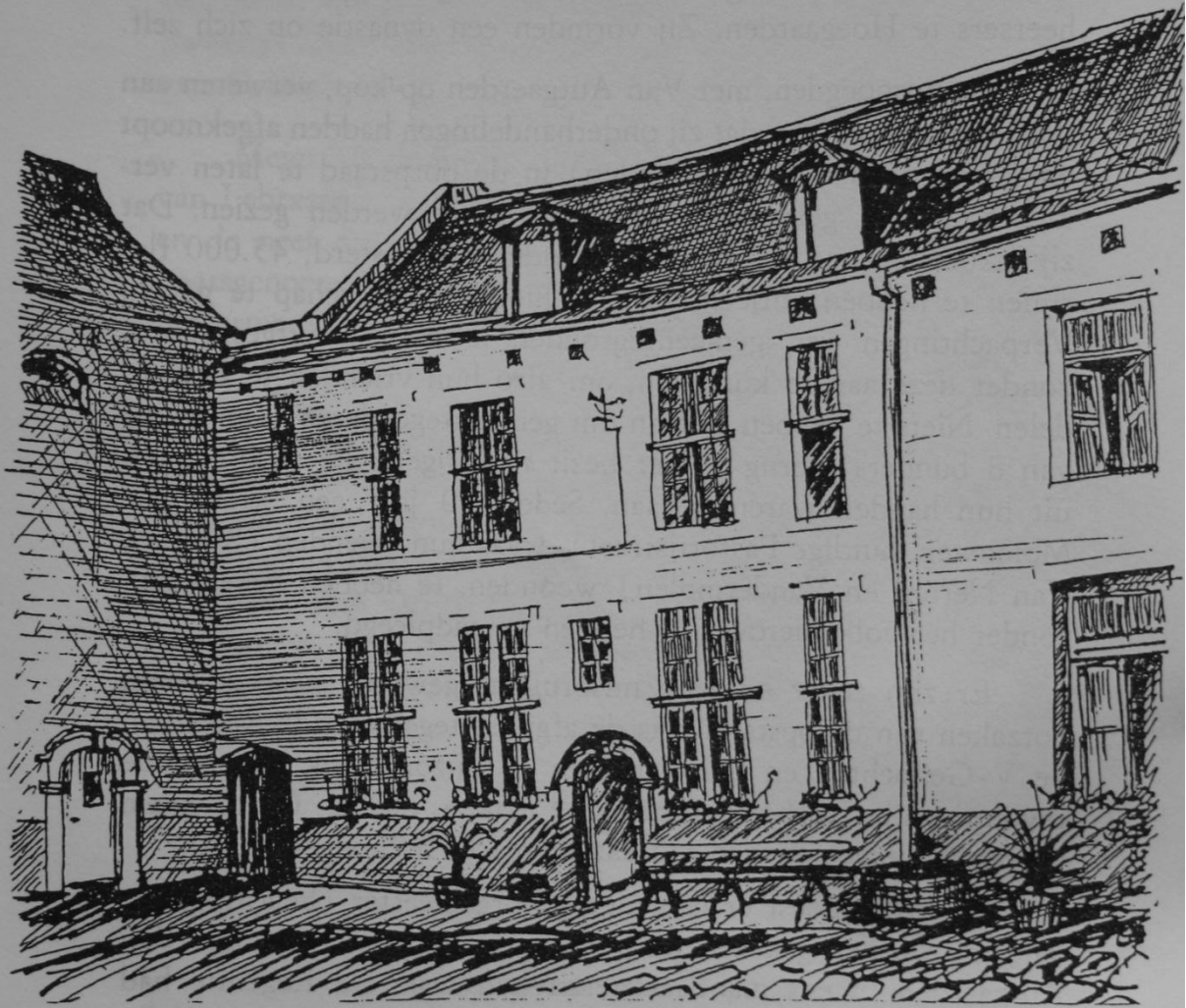
De misnoegden, met Van Autgaerden op kop, verweten aan de Regentie ook nog, dat zij onderhandelingen hadden afgeknoopt om ongeletterden (hun vrienden) in de dorpsraad te laten verkiezen, terwijl geletterden over het hoofd werden gezien. Dat zij inkomsten van de gemeente hadden verduisterd, 45.000 flo-rijnen te hebben ontleend zonder hiervan rekenschap te geven. Verpachtingen van gemeentegronen te hebben uitgesproken, zonder deze aan te kondigen, om alzo hun vrienden te bevoor-delen. Niets te hebben gedaan om gemeentegoederen (een weide van 8 bunders) terug in het bezit te krijgen, die sedert 1646 uit hun handen waren gegaan. Sedert 40 jaar een straat (de Molenweg, huidige Pastorijstraat), waar hun vrienden (Sweerts, Van Nerum en Vandermolen) woonden, te hebben gekasseerd, zonder het volk hierover te hebben geraadpleegd.

Er zijn zeker en vast misbruiken geweest, naar de ware oorzaken van de opstand was de afgunst tegenover de Regenten, de V Geslachten en hun vrienden en bijzonderlijk om van de revolutionaire troebelen gebruik te maken, om het Oud-Regiem omver te werpen en zich zelf aan de macht te brengen.

In 1789 moest er een nieuw burgemeester (belastingont-vanger) worden gekozen ter vervanging van de opstandige Van Autgaerden, wiens mandaat verstreken was. De Regentie had reeds haar kandidaat, maar Van Autgaerden riep in het openbaar uit " Het is niet aan de Regentie, maar wel aan het volk, om zijn burgemeester te zien ".

Het verzet begon zich te laten voelen. Van Autgaerden riep een nieuwe volksbijeenkomst samen en ging over tot de machts-greep.

Onder zijn bevel verzamelden zich gewapende mannen op het gemeenteplein en verklaarden plechtig, in naam van het volk en onder doodsbedreigingen, de Regentie ontroond en de

HET ARENDSNEST

1870-1871

Schepenen uit hun bevoorrechte functies ontheven. De opstandelingen riepen hun leider Van Autgaerden, de man die het had durven zeggen, tot "Burgemeester-Regent" uit, en voorlopig belast met het ambt van griffier.

Zij vestigden zich in de herberg "Saint-Nicolas" (heden verdwenen en vroeger gelegen op de Houtmarkt over het huis Sweerts), waar de Regentie haar vergaderingen hield. Zij vierden er de overwinning tot ze allen dronken waren. In de nacht begaven zij zich naar het huis van Antoon Balthazar Sweerts en eisten onvoorwaardelijk en onder doodsbedreigingen, het gemeentearchief.

Doch Sweerts had zich hieraan verwacht en het archief verborgen. En op het ogenblik dat de ontketende menigte het huis van de Griffier binnen drongen, nam Sweerts de vlucht langs een ondergrondse gang, die via de toenmalige Pastory (huidige woonst van Dhr Bail), naar de St Gorgoniuskerk leidde.

Het huis van Sweerts werd bestormd, de meubels en kunststukken beschadigd of vernield, het linnengoed op de grond gooid, zilverwerk en andere voorwerpen gestolen.

Na enkele dagen trad de kalmte weer in en de Regentie bekloeg zich bij haar Prinsbisschop. Deze herstelde de orde te Hoegaarden en gaf een nieuw reglement uit, dat zekere tegemoetkomingen inhield voor beide partijen.

In 1792 brak de grote Revolutie uit en in 1794, na een eerste nederlaag, behaalden de franse troepen de overwinning. Zij bezetten ons land, dat door het dekreet van het jaar III (1795), bij de Franse Republiek werd ingelijfd.

De Regentie werd ontbonden verklaard en van al haar rechten beroofd. Een nieuwe bewindsploeg, met Notaris Van Autgaerden als "Eerste Nationaal Agent", nam de uitvoerende macht in handen.